

081/01 - Bjartur NK 121

Bjartur NK 121, eldur um borð, að veiðum austur af landinu

Bjartur NK 121

Skipaskr.nr.: 1278

Smíðaður: Niigata Japan 1973 Stál

Stærð: 461,00 brl; 658,00 bt

Lengd: 47,20 m **Breidd:** 9,50 m **Dýpt:** 6,50 m

Vél: MaK 1.472,00 kW **Árgerð:** 22

Annað:

Földi skipverja:

Atvikalýsing

Þann 20. ágúst 2001 var Bjartur NK 121 að togveiðum austur af landinu. Veður: SSA 11-14 m/sek. og hægjandi.

Um kl. 03:00 var yfirvélstjóri í vaktklefa vélarrúms að rita í vélardagbók. Um kl. 03:30 fór hann upp í borðsal en var fljótlega kallaður til af stýrimanni á vakt upp í brú vegna þess að höfuðlínustykkið var óvirkt og hann beðinn að athuga öryggi fyrir það. Við athugun reyndist eitt öryggið farið og við skipti á því sprakk það strax aftur. Ákveðið var að skipta um mæli og setja þann sem var staðsettur undir brú í hans stað. Til þess þurfti hann verkfæri og fór því niður í vélarúm til þess að nálgast þau. Þegar hann kom þangað um kl. 04:00 sá hann að vaktklefinn var fullur af reyk og virtist sem ljósin væru slökkt þar inni. Einnig var lítilsháttar reykur út í síðunni bakborðsmeginn við klefann.

Yfirvélstjórinn tilkynnti þessa stöðu upp í brú og skipstjóri var vakinn ásamt öllum þeim sem voru sofandi í káetum. Við nánari athugun á millipilfari, á móts við þar sem lest og vélarúm mætast, sáu menn að málningin var farin að bólгна á þilfarinu vegna hita sem virtist mestur fyrir ofan vaktklefann. Ákveðið var loka öllum leiðum að vélarúminu, stöðva aðalvél auk þess sem tveir skipverjar fóru í reykköfunarbúningum niður í netalest til að loka fyrir eldsneytisrennsli til vélarúms sem var gert með sérstökum þrýstiloftsbúnaði. Annar skipverjinn kvartaði síðar undan ónotum í maga og taldi sjálfur að lekið hefði með grímunni og hann fengið reyk ofan í sig.

Kl. 04:25 var haft samband við Ljósafell SU 70 sem var statt um 15 sml. fyrir sunnan Bjart og óskað eftir aðstoð. Um kl. 04:40 var haft samband við Nesradíó og látið vita um stöðu mála og óskað eftir að Landhelgisgæslan yrði einnig látin vita. Þá hafði reykur aukist og kom upp með fisklúgunni á þilfarinu og smá reykur var farinn að koma með lúgum á túðum beggja vegna á skorsteinshúsunum.

Upp úr kl. 05:00 var hafist handa við að saga í sundur togvírana en hætt svo við það þar sem trollið lá í botni og kom í veg fyrir rek. Um kl. 06:10 kom Ljósafellið að skipinu og setti út léttabát sem var notaður til að flytja skipverja frá Bjarti og fóru 6 skipverjar á milli skipanna. Léttbáturinn var einnig notaður til að koma dráttartaug á milli skipanna. Dráttartaugin var höfð tvöföld á Bjarti en var tengd einföldu tógi frá Ljósafellinu, sem slitnaði fljótlega.

Þyrila var sett í viðbragðsstöðu og kallaðir út slökkviliðsmenn frá Reykjavík til aðstoðar en kl. 06:30 var það mat skipstjórans á Bjarti að ekki væri þörf á frekari aðgerðum því ástandið væri orðið stöðugt.

Um kl. 08:00, og eftir að sett hafði verið togvír frá Ljósafellinu, var haldið áleiðis til hafnar á Neskaupsstað og var komið að bryggju þar kl. 17:40.

Við rannsókn kom fram

- að við fyrstu athugun virtist sem rofi fyrir ásraval bakborðsmeginn hafi orsakað eldinn, en hann var brunninn til ösku;
- að við nánari skoðun benda allar líkur til þess að eldsupptök hafi verið í skáp að baki rafmagnstaflanna bakborðsmeginn sem innihélt 5 þétta fyrir spilmótora, tveir fyrir minni mótör og þrír fyrir stærri;
- að allir þéttarnir voru brunnir nema einn. Einn var með stóru gati á hlið, tveir opnir að ofan og brunnir til botns og síðasti var brunninn til ösku, því aðeins botninn var eftir;
- að í þéttum af þessari stærð er mikill eldsmatur því í þeim er olía og einangrun sem er eldfim;
- að einn bræðivarrofi (Minisett 3x63A) var fyrir hvern þéttir;
- að þessir þéttar áttu það til að fara öðru hverju en einn þeirra var orðinn nokkuð gamall;
- að ekki hefur þótt ástæða til að vera með sérstakt eftirlit með þessum þéttum;
- að efst í þessum skáp var loftrist sem að mestu var brunnin burt og opið inn í skápinn þar sem rofinn fyrir rafalinn var. Mikill hiti hafði farið út um loftrásina og var loftið bakborðsmeginn við töflurnar og leiðarar frá bakb. ásraval mikið brunnir;
- að enginn hitamyndun hafði verið í köpplum við rafalann;
- að mikill hiti hafði farið inn í rofaskápinn (ál) fyrir bakb. ásraval og hafði læsing á honum bráðnað niður og hann opnast og hiti streymt út og brennt loft framan við töflu bakb. megin
- að eldvarnarkerfi fór ekki í gang fyrr en um 20-30 mín. eftir að reykurinn uppgötvaðist;
- að það var brunaboði í netageymslu sem fór í gang, en ekki í vaktklefa;
- að ekki er ljóst hvers vegna brunaboði í vaktklefa fór ekki í gang, en hann var staðsettur skammt frá þeim stað sem eldurinn er talinn hafa brotist út;
- að þegar viðvörunarkerfið fór í gang sýndi það merki um eld í vélarúmi, netalest og verkstæði í vél;
- að aðvörunarkerfið í skipinu hafði margsinnis sýnt að það var mjög næmt fyrir þeim merkjum sem það átti að nema og fór því í gang við minnstu ertingu s.s. reyk frá tóbaki o.s.fr.v.

Nefndarálit

Nefndin telur allar líkur benda til að eldsupptök hafi orðið vegna yfirálags í þéttum fyrir spilmótora.